

■ Danska mladež uživa »kraljevski« doručak u čast vjenčanja princa Frederika (Reuters, 2004)

■ Administrativna podjela

ke, a najveća među njima Gudena (158 km) ulijeva se u Randersfjord na ist. obali Jyllanda.

Vegetacija. Zbog potreba razvijene poljoprivrede prirodna vegetacija, listopadna šuma (hrast, bukva), gotovo je u potpunosti zamijenjena kultiviranim pejsažem.

STANOVNIŠTVO

Demografska obilježja. U Danskoj živi 5 349 212 st. (prema popisu iz 2001); prosječna gustoća st. iznosi 124,1 st./km² (2001). Najveća je gustoća naseljenosti oko gl. grada, na ist. obali poluotoka Jyllanda te na otocima (grofovija Frederiksborg na Sjællandu 273,2 st./km²). Najrjeđe su napučeni zapadni dijelovi Jyllanda (grofovija Ringkøbing 56,3 st./km²).

Stopa godišnjega porasta broja st. iznosi 0,4% (1998–2003); vrlo lagani porast broja st. u posljednjim dvama desetljećima posljedica je povećanoga mortaliteta ostarjela stanovništva (10,8%, 2002). Natalitet iznosi 12,0‰ (2002); prirodni je priraštaj stabilan (1,2‰, 2002). Smrtnost dojenčadi razmjerno je niska, što je obilježje gospodarski razvijenih zemalja (5,0‰, 2001).

Starenje je dominantan demografski proces (u dobi od 60 i više god. ima 19,8% st.). Većina je stanovnika u zreloj dobi; u dobi je do 15 god. 18,6% (2001). Prosječan broj djece po ženi u fertilnoj dobi (15–49 god.) iznosi 1,7 (2000). Očekivano je trajanje života produljeno (za žene iznosi 79,1 god., za muškarce 74,3 god., 2001).

Kulturna obilježja. Po etn. su sastavu stanovnici izrazito homogeni (2001): Danci čine 95,2%; od stranaca je najviše Turaka (0,7%), stanovnika iz

■ Stara luka u Kopenhagu

Grofovija	Površina km ²	Stanovnika popis 2001.	Gustoća naseljenosti st./km ²	Glavni grad
Århus	4 561	640 637	140,5	Århus
Bornholm	589	44 126	75,0	Rønne
Frederiksborg	1 347	368 116	273,2	Hillerød
Fyn	3 486	472 064	135,4	Odense
København (Kopenhagen)	528	615 115	1 165,0	København (Kopenhagen)
Nordjylland	6 173	494 833	80,2	Ålborg
Ribe	3 132	224 446	71,7	Ribe
Ringkøbing	4 854	273 517	56,3	Ringkøbing
Roskilde	891	233 212	261,6	Roskilde
Sønderjylland	3 939	253 249	64,3	Åbenrå
Storstrøm	3 398	259 691	76,4	Nykøbing Falster
Vejle	2 997	349 186	116,5	Vejle
Vestsjælland	2 984	296 875	99,5	Soro
Viborg	4 122	233 921	56,7	Viborg
Frederiksberg (grad)	9	91 076	10 384,9	
København (Kopenhagen) (grad)	88	499 148	5 656,1	
DANSKA	43 098	5 349 212	124,1	København (Kopenhagen)

bivše Jugoslavije (0,7%), Afrikanaca (0,5%) i Nijemaca (0,2%). Službeni je jezik danski; razgovorni je jezik na jugu države i njemački. Po vjer. se pripadnosti dijele na kršćane (87,5%, od toga evangelici-luterani 85,8%), muslimane (2,2%) i dr. (ugl. nereligiozni, 10,3%); Evangelička je crkva drž. crkva u Danskoj.

Većina Danaca živi u gradovima; udio gradskoga st. iznosi visokih 85,3% (2003). Od 1970. prisutan je proces suburbanizacije, tj. preseljenja st. iz središta većih gradova u njihove periferije. Gl. i najveći grad jest Kopenhagen (København, 499 148 st., šire gradsko područje 1 081 673 st., 2001); ostali su veći gradovi (2001): Århus (218 380 st.), Odense (144 849 st.), Ålborg (119 996 st.), Esbjerg (73 046 st.), Randers (56 008 st.), Kolding (53 689 st.) i dr.

GOSPODARSTVO

Bruto domaći proizvod

ukupno: 190 mlrd. USD

po stanovniku: 34 900 USD

prema udjelu: poljoprivreda 3%, industrija 26%, usluge 71%

Nezaposlenost

stopa nezaposlenosti: 6,3%

Ekonomski odnosi s inozemstvom

izvoz robe i usluga prema BDP-u: 43%

uvoz robe i usluga prema BDP-u: 39%

Financije

vanjski dug: 8,9 mlrd. USD

devizne rezerve: 17,1 mlrd. USD

valuta: danska kruna

Opća obilježja

Već od 1960-ih provodi politiku »države blagostanja«, uz snažan drž. sektor i vladino posredovanje; čak petinu izvoznih prihoda ostvaruje ponudom prehrambene industrije; oko 12% BDP-a ostvaruju brodogradnja, pomorske usluge i lučka privreda; otkrivši vlastite zalihe nafte i plina u Sjevernom moru, od 1990-ih prestaje uvoziti energente. Neto inozemne investicije u 2004. iznosile su 8,3 mlrd. am. dolara.

POVIJEST

Stvaranje kraljevstva tijekom IX–X. st.; od 1397. unija sa Švedskom (do 1523) i Norveškom (do 1814); sred. XVII. st. poraz u ratu sa Švedskom i znatna terit. odstupanja. God. 1849. za kralja Fridrika VII. donošenje zakona o građanskim i polit. slobodama. Neutralnost u I. svj. ratu. God. 1918. samostalnost Islanda (u uniji s Danskom do 1944). Njemačka okupacija u II. svj. ratu. Tijekom 1947–72. kralj je bio Fridrik IX.; stvaranje politički stabilne parlamentarne monarhije. God. 1948. autonomija za Ferojske otoke. God. 1949. sudjelovanje u osnivanju Sjevernoatlantskog saveza (NATO), a 1960. Europskog udruženja za slobodnu trgovinu (EFTA). God. 1972. na prijestolje dolazi kraljica Margareta II. God. 1973. pristupanje Europskoj ekonomskoj zajednici (EEZ). God. 1979. uvođenje samouprave za Grenland (od 1940-ih SAD na njemu ima vojne baze). Od 1992. članstvo u EU. God. 1993–2001. premijer je bio Poul Nyrup Rasmussen. Početkom 2000-ih održana je polit. stabilnost.